

JUGENDSTIL AARDEWERK UIT EIGEN BEZIT

geëxposeerd in het Centraal Museum Utrecht
17 februari tot en met 28 maart 1976

Het Nederlandse Jugendstil aardewerk is ontstaan in de betrekkelijk korte periode 1885-1910 en is te verdelen in twee groepen:

- de eerste wordt gekenmerkt door een decoratie die gebaseerd is op de natuur - flora en fauna - daarbij uiteenlopend van zeer naturalistisch tot streng gestileerd
- de tweede groep heeft een decoratie met de geometrie als uitgangspunt.

Dit aardewerk is met de kunstnijverheid in haar geheel kenmerkend voor de stijlvernieuwing die zich omstreeks 1890 in Europa doorzette en die we met de namen Art Nouveau, Jugendstil of Nieuwe Kunst aanduiden. De Jugendstil was een esthetische beweging op het gebied van de decoratieve kunsten en de architectuur, die zich verzette tegen de opeenvolging en vermenging van historische stijlen als neo-gotiek, neo-renaissance en neo-Lodewijk, zoals dat in de negentiende eeuw gebruikelijk was. Bovendien was er een algemene reactie ontstaan tegen de sterk opgekomen machinale produktie van gebruiksvoorwerpen, die geleid had tot massa-artikelen van weinig originaliteit. Walter Crane (1845-1915) bracht in *Claims of Decorative Art* (Nederlandse vertaling: Jan Veth, Kunst en Samenleving, Amsterdam, 1894) de situatie als volgt onder woorden:

'In plaats van dat gebruiksdingen - met elk zijn eigendommelijke konstruktiën en organische schoonheid - naar het geloof en behagen van den artiest of den handwerksman, worden gemaakt, voor de ogenblikkelijke behoefte van bepaalde personen, - worden de voorwerpen van gebruik en sier thans - met onze vervaarlijke machineriën - in het groot geproduceerd, zoveel mogelijk naar een model, of het hoeden of schoenen of kleren zijn, of voedsel of meubilering voor des geestes onzienlijk huis, dingen die dienen zullen tot opwekking en genot.'

Deze verworpen situatie, voor een ieder te beoordelen op de in 1851 in Londen gehouden wereldtentoonstelling, en het besef dat er in de negentiende eeuw geen eigen stijl was ontstaan, was aanleiding tot het streven naar een algehele vernieuwing in de kunst.

De impuls hiertoe ging uit van de 'Arts & Crafts' beweging in Engeland. Een groep kunstnijverheid-hervormers was van mening dat verbetering zou optreden als het handwerk en daarmee de creativiteit van de kunstenaar in ere werd hersteld. O.l.v. Ruskin (1809-1900) en Morris (1843-1896) werden werkplaatsen opgericht waar, naar middeleeuws voorbeeld, kunstenaars en ambachtslieden in nauwe samenwerking meubels en gebruiksvoorwerpen maakten. De algemene richtlijn hierbij was het gebruik van eerlijk en degelijk materiaal en het streven naar een eenvoudige, verantwoorde vormgeving. Deze aandacht voor alledaagse voorwerpen zou volgens Morris de afstand tussen kunstenaar en publiek verkleinen en de dagelijkse omgeving een menswaardiger aanzien geven; vanuit zijn socialistische idealen legde hij zo de grondslag voor de gemeenschapskunst. Deze ontwikkeling die in Engeland en ook elders leidde tot de oprichting van kunstnijverheidsmusea en -scholen, had tot gevolg dat de kunstnijverheid zich snel tot een zelfstandig vak ontwikkelde.

Ook wat betreft de decoratieve kant zou de opvatting van de Engelsen richtingbepalend zijn. Zij waren van mening dat vernieuwing van de kunst bij het *ornament* moest beginnen, met ornament had immers ieder in zijn dagelijkse omgeving te maken. Zij lieten zich hiervoor opnieuw door de *natuur* inspireren zonder deze echter klakkeloos te imiteren. De natuurvormen moesten worden ontleed tot hun grondvormen, opdat men ze decoratief op het platte vlak kon toepassen. William Morris, Walter Crane e.a. ontwierpen aldus tweedimensionale voorstellingen van planten, bloemen en dieren voor boekillustratie, behang en textiel en zo ontstond in het Engeland van de jaren '70/'80 het voorspel tot de Art Nouveau. Deze vlakke, lineaire manier van dekoren, in Engeland zelf nooit verder ontwikkeld tot typische Art Nouveau motieven, zou vooral in de Nederlandse kunstnijverheid navolging vinden.

Veel Engelse theorieën en modelboeken kregen in Nederland bekendheid of kwamen in vertaling uit en hun invloed is onmiskenbaar in de kunstnijverheid van de Nieuwe Kunst (b.v. Lewis Day, Every Day Art. Nederlandse vertaling: C. Vosmaer, De Kunst in het Daagelijksch Leven, 's-Gravenhage, 1884, en het reeds genoemde boek van W. Crane, Claims of Decorative Art).

Maar Engeland was niet de enige bron van inspiratie. Het was een tijd van eksperimenteren en men had ook aandacht voor de ontwikkeling in andere landen. Zo deelde Nederland o.m. in de opgekomen belangstelling voor de kunstuitingen van ver verwijderde kulturen. Vooral de invloed van de Japanse kunst was in veel landen opvallend: beeldkompositie, boekillustratie en typografie ondergingen wijzigingen naar Japans voorbeeld. Van betekenis in eigen land was bovendien de hernieuwde interesse in de Indische koloniën - getuige ook de in 1883 in Amsterdam gehouden Internationale Koloniale en Uitvoertentoonstelling - die vooral de batikunst in Nederland zeer geliefd maakte. Dit alles had een grote verscheidenheid van vormen tot gevolg, die toch alle uit dezelfde gedachte ontstaan waren: het zich afzetten tegen de stijlloosheid van de negentiende eeuw en het zoeken naar een eigentijdse vormgeving, waarbij eenheid tussen materiaal, vorm en ornament voorop stond. Het karakter van de kunstuitingen van de Jugendstil wordt bepaald door uiterlijke kenmerken. De schilderkunst van die tijd vertoont echter, hoewel zij soms ook de sierlijke lijnvoering vertoont, een sterk literair symbolisch karakter.

In de laatste tien jaar van de vorige eeuw kwam de aardewerkproduktie vrij snel tot grote bloei. Er werden vele fabrieken opgericht waar door ontwerpers en pottenbakkers nieuwe vormen en technieken ontwikkeld werden, of oude op hun waarde werden beproefd en een eigentijdse, originele versiering ontstond. Het is kenmerkend voor de periode van de Jugendstil dat voor deze versiering schilders en ontwerpers werden agetrokken in tegenstelling tot het machinale procédé van de negentiende eeuw. De Haagse plateelbakkerij 'Rozenburg' verwierf de grootste reputatie naast de fabrieken 'Amstelhoek' en 'De Distel' die in het begin van de twintigste eeuw in Amsterdam floreerden. Zij vertegenwoordigen qua vorm en decoratie twee tendensen binnen de korte ontwikkeling van het Nederlandse Jugendstil aardewerk. De eerste wordt gekenmerkt

door een naturalistische, florale versiering ('Rozenburg'), later gestileerd en door vele fabrieken overgenomen ('Zuid-Holland' in Gouda en 'Holland' in Utrecht). De tweede richting, die het Nederlandse aardewerk een heel eigen karakter gaf, ontwikkelde zich rond het 'Binnenhuis' in Amsterdam in de kring van van der Hoef, Nienhuis e.a. en heeft een lineaire, geometrische stijl als basis met een sober gebruik van ornament, aangepast aan de strakke, gesloten vormen van het gebruiks- en sieraardewerk.

'De Haagse Plateelbakkerij Rozenburg'

Het eerste voorbeeld van vernieuwing in het Nederlandse aardewerk kwam van de hand van Th.A.C. Colenbrander (1841-1930), van opleiding een architect, die zich met hart en ziel op de kunstnijverheid toelegde. Hij had zich in 1884 geassocieerd met de Duitse aardewerkfabrikant Wolff, Freiherr von Gudenberg, die naar Den Haag gekomen was met de bedoeling het Oud Delftse aardewerk te imiteren in een daartoe op te richten fabriek. De originaliteit van Colenbranders ontwerpen zou echter het gezicht van 'Rozenburg' bepalen. Hij liet zich in zijn ontwerpen voor aardewerk en tapijten inspireren door oosterse kunst, met name door de Javaanse batikunst. Hij maakte zeer persoonlijke, grillige ontwerpen in het platte vlak, ook wel gebaseerd op motieven uit de natuur en paste ze aan aan de kantige vormen van zijn vazen en kaststellen. (Voor de vorm van zijn vazen gebruikte hij traditionele voorbeelden; in dat opzicht was hij geen vernieuwer). Met de typische Jugendstil motieven - die pas later ontwikkeld zouden worden - zoals de golvende zweepslaglijn, heeft zijn decoratie niets te maken. Het is een volstrekt eigen creatie, te meer verwonderlijk daar hij in een zeer vroeg stadium - circa 1885 - abstracte vormen in de kunstnijverheid introduceerde. Over het werk van Colenbrander schreef de schrijver en estheet C. Vosmaer in 'De Kunst van het Daaglijksch Leven': *'Nu eens zijn de versieringen in een fijn soort van blauw, met zachte en niet droog scherpe kanten; dan harmonieën van dieper blauw, groen en citroengeel, soms met een paarse bloem er bij. En dat alles windt zich, zelf vreemd van vorm, om de zeldzame vormen van het voorwerp, speelt grillig rankend om buik en hals, en schildert zijn harmonische, frische kleuren, en stengels, bladeren en knoppen er langs. Maar, terwijl in zo velerlei faïence en porcelein van den nieuweren tijd voorwerp en versiering er twee zijn, en het ornament er van afgescheiden is, zien wij hier eene eenheid en onafscheidbaarheid die uit éene gedachte ontsproten zijn.'*

Colenbrander ontwierp de vormen op papier, daarna werden ze in gips gemodelleerd en in mallen afgegoten. Deze mallen dienden dan om de uiteindelijke voorwerpen te maken. Hij beschilderde zijn vazen op de eenmaal gebakken witte grondstof - de biscuit - waarna ze, met een transparant glazuur bedekt, een tweede maal werden gebakken

De samenwerking tussen von Gudenberg en Colenbrander eindigde in 1889. In 1912 was hij nog een jaar

werkzaam bij de aardewerkfabriek 'Zuid-Holland' in Gouda en in 1921 werd in Arnhem de fabriek de 'Ram' opgericht, speciaal voor het vervaardigen van Colenbrander-aardewerk. Hier kreeg hij nogmaals de gelegenheid om zelfstandig en met de hem eigen perfectie zijn ontwerpen uit te voeren. Over doel en streven van de fabriek schreef hij in 1919 het volgende:

'De mensheid in hare ontwikkeling ten goede komende. Vrede op aarde moet worden bereikt. Ik geloof dat stoffelijke, werkelijke schoonheid steeds in die richting zal steunen, maar ijdele pronk en praal is uit den boze, weg met prullen en mode-artikelen.'

In de kollektie van het Centraal Museum zijn een aantal biscuit-vormen waarvoor Colenbrander zelf vorm en decoratie ontwierp en die ingekleurd en gevernist als model dienden voor de fabrieksproductie van de 'Ram'. Zijn decoratie is nu eenvormiger en hij gebruikt zuiverder, herderder kleuren. De benamingen die hij eraan geeft duiden op het losse en grillige karakter ervan (flodder, kringel, markt, rommel).

Na het vertrek van Colenbrander bij Rozenburg in 1889 werkte men nog enige tijd naar zijn ontwerpen. Maar de grootste naam verwierf de fabriek toen J. Jurriaan Kok directeur werd en met de chemikus M.N. Engelen in 1899 het imitatie- of eierschaal-porselein ontwikkelde. Het heeft niet de hardheid van porselein, maar is wel doorschijnend en eierschaal-dun. Aan het materiaal, dat men door het in mallen te gieten elk gewenst model kon geven, paste men de decoratie aan: een haarfijne beschildering van bloemen en vogels in tere kleuren op een licht fond, onderwerpen die zich leenden voor een sierlijke stilering. Jurriaan Kok ontwierp meestal de vorm, als schilders waren o.a. werkzaam S. Schellink Jr., M. v. Rossum, R. Sterken en W.P. Hartgring. In deze tijd komt 'Rozenburg' onder invloed van de Art Nouveau. Als inspiratiebron laat zich het Frans-Japans naturalisme aanwijzen met z'n vloeiende, gestileerde lijnvoering. Een zo uitbundige, naturalistische decoratie als van het eierschaal-porselein werd in het aardewerk van Rozenburg, noch in dat van andere fabrieken bereikt, wel kwam er veel navolging. De tendens was eerder gericht op het stileren van natuurmotieven tot een abstrakt patroon waarbij dikwijls de kenmerkende Jugendstil lijnvoering ontstond. Ook de vormen van het Rozenburg-aardewerk, hoewel zeer elegant en vaak veelhoekig, blijven in de kontour tamelijk eenvoudig en symmetrisch en ontwikkelen zich niet zoals in Frankrijk b.v. tot weelderige bloemvormen. In de kollektie bevinden zich enkele tegeltableaux waaronder één van 'Rozenburg'. Zij werden o.a. gebruikt in gevels, portieken en in winkels, ter versiering of als reklame.

Zoals te verwachten is, zochten vele fabrieken het in de richting van het zo succesvolle 'Rozenburg'. Niet het eierschaal-porselein werd nagevolgd, maar wel de voor 'Rozenburg' zo karakteristieke versiering van bloemen en vogels. Na verloop van tijd zien we in deze imitatie echter wel een verarming in vormgeving en kleur optreden.

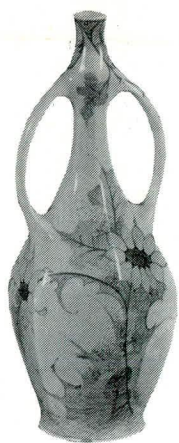
43

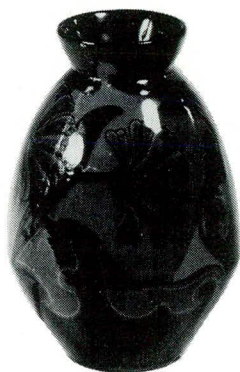
70

146

168

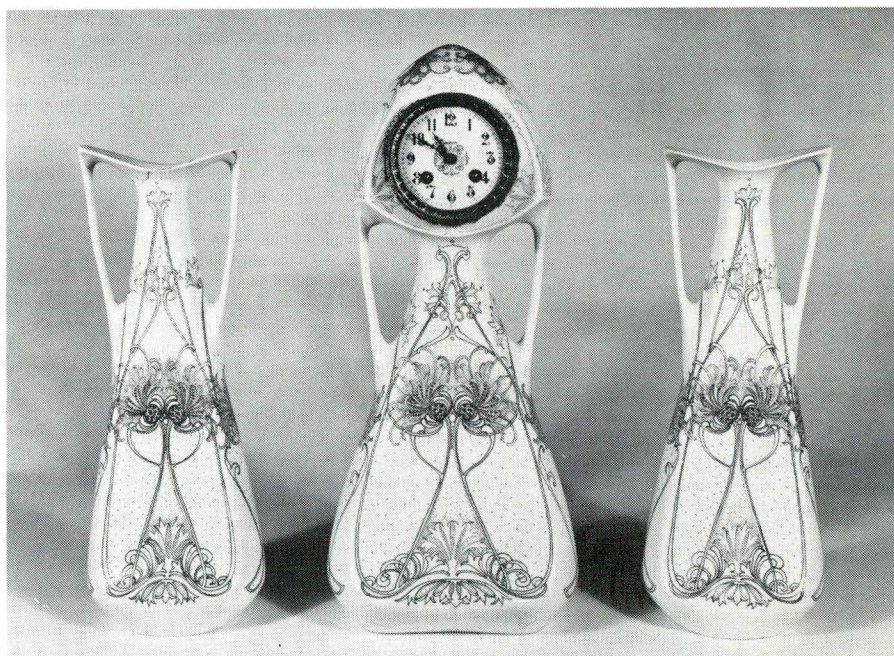

190

De 'Plateelbakkerij Zuid-Holland' in Gouda, in 1897 onder de firmanaam E. Estië en Co. opgericht, kwam met een wit aardewerk op de markt in de trant van het eierschaal-porselein, maar van een veel stugger karakter, zowel door het verschil in materiaal als door het feit dat 'Zuid-Holland' voornamelijk was ingesteld op massa-fabrikage. De vele bloempatronen die later gemaakt werden waren eenvoudiger en gemakkelijk in de fabriek te reproduceren.

Ook de 'Fayence- en Tegelfabriek Holland', gelegen aan de Helling in Utrecht en in 1856 opgericht door Schillemans, werd gereorganiseerd (J.W. Mijnlieff, 1896) om sier- en gebruiksgoed in de stijl van Rozenburg te maken. (Daarnaast werden er circa 1905 enige tijd serviezen en tegels naar patronen van C.J. van der Hoef, H.P. Berlage en Jac. van den Bosch uitgevoerd. Zij vertegenwoordigen de sobere stijl van de ontwerpers van het 'Binnenhuis'). (zie foto titelpagina)

Een goede illustratie van deze stijlvorm is het klokstel gemaakt in de 'Arnhemse Fayence Fabriek': een witte ondergrond met, in dit geval, een zeer gestileerd bloempatroon, zo aan de vorm aangepast dat de lijnvoering het belangrijkste wordt.

6

'Koninklijke Delftsch-Aardewerk-Fabriek De Porceleyne Fles, voorheen J. Thooft & Labouchère, te Delft'

133

Intussen had de 'Porceleyne Fles' uit Delft de aandacht op zich gevestigd door rond 1900 haar produktie met een aantal nieuwe ontwerpen uit te breiden. De fabriek dateert van 1653 en is als enige van de vele in de zeventiende eeuw bloeiende fabrieken overgebleven. Ze werd in 1876 gekocht door de Delftse ingenieur Joost 't Hooft, die de bedoeling had om de glorie van het oude Delfts Blauw te doen herleven. Hij slaagde hierin door de oude techniek te vervangen door die welke door Wedgwood in zijn tijd gebruikt werd: men

schilderde i.p.v. op een tin-email laag, die op het eenmaal gebakken aardewerk was aangebracht, nu rechtstreeks op de witte ondergrond, die met een transparent glazuur bedekt opnieuw werd gebakken (vgl. Colenbrander). Het bleek een succes en tot op vandaag wordt het Delfts Blauw op deze manier geproduceerd.

Naast deze produktie kreeg de 'Porceleyne Fles' rond 1897 een heel nieuw gezicht onder de artistieke leiding van Adolf le Comte. Hij introduceerde een aantal nieuwe technieken waaronder het Jacoba-aardewerk en het zogenaamde porselein-biscuit. Het Jacoba-aardewerk was geïnspireerd op middeleeuws steengoed, het verscheen in 1897 en is gemaakt van een grijze kleisoort waarin met een puntig voorwerp een decoratie is gekrast. Het is gedeeltelijk bedekt met een metaalglans glazuur in gemengde, tere kleuren.

Porselein-biscuit noemde men het aardewerk waarbij op de wit geglazuurde scherf hier en daar groen, blauw of rood porseleinslib werd aangebracht naast een strak, met goud ingelegd, ornament.

Later ontstond het 'nieuw-delfts', een schepping van Leon Senf, sinds 1881 aan de fabriek verbonden. Het is voornamelijk blauw-groen geglazuurd en geïnspireerd op islamitisch aardewerk.

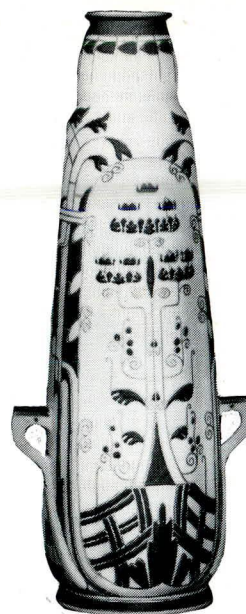
Zoals gezegd werd ook gebruik gemaakt van metaalglans glazuur, het z.g. luster. Het luster bracht men als een papje op het geglazuurde aardewerk aan, waarna het in een moffeloven (gematigde temperatuur) werd gebakken. Het werd oorspronkelijk gebruikt in Mohammedaanse landen waar het toegepast werd om edelmetaal na te bootsen, daar het gebruik van goud en zilver vaatwerk op religieuze gronden verboden was.

'N.V. Fabriek van Brouwers Aardewerk, voorheen
W.C. Brouwer, Vredelust, Leiderdorp'

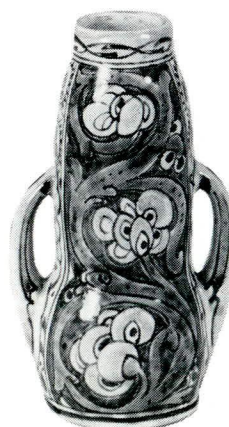
Naast de snelle opkomst van de aardewerkfabrieken zou het ambacht van de pottenbakker weer belangrijk worden. Willem C. Brouwer (1877-1933) wist in Leiderdorp zelfs een fabriek rendabel te maken waar alle vormen met de hand gedraaid werden. Het verschil met de andere aardewerkfabrieken was dat bij Brouwer geen mechanische hulpmiddelen werden gebruikt: alles was zuiver handwerk. Hij voerde de produktie hoog op zodat de borden, vazen en pullen voor iedereen betaalbaar waren. Ook Brouwer verzette zich tegen de wansmaak van de negentiende eeuw. In 1925 schreef hij in het Maandblad voor Beeldende Kunsten:

'Begonnen in 1898 was de hoofdgedachte die bij het vervaardigen van deze aarden vaatwerken uitging, een zuivering, een vernatuurlijking, een kleine en niet verdonkeremaande openbaring van 't ontstaan der vormen en hun eventueelen sier. Zowel sier of doel van enigerlei pot of kan, moesten hand aan hand gaan. Wij leefden toen in een zeer sterke drang naar Rationalisme, eerlijk en klaar.'

Als echte pottenbakker maakte hij zelf klei-pâte en glazuur. Alle vormen moesten handgedraaid zijn, hulpmiddelen als mallen en schablonen vond hij droevig. Ook over versiering had hij een eigen opvatting: zij moest worden bepaald door de mogelijkheden van de klei

137a

135

17

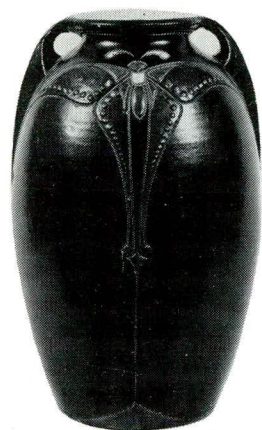
18

en niet op papier uitgedacht worden. Hij paste oude, in de volkskunst veel gebruikte technieken toe zoals het tabeerwerk en het ringeloorwerk.

Bij het taberen werd een laagje andersgekleurde klei (engobe) over de pot gebracht, waarna het overbodige gedeelte werd weggeschrapt zodat de decoratie ontstond. De lijnvoering is verwant aan abstract Jugendstil ornament. Brouwer schreef, eveneens in 1925: *'Zooals een houtsnede den tekenaar dwingt tot vormbeheersching, zoo ook dwong deze techniek tot een zuiver rhythmische beweging en contrabeweging der sierende vlakken en lijnen. Min of meer beïnvloed door de decoratieve houding der voorwerpen uit Nieuw-Zeeland, als bijv. pagaairiemen en hun decors, was deze sier vorm, wars van imitatie van plant of dier (der kunstnijverheidsscholen). 't Was om 't eens 'dik' te zeggen: abstract. 't Stelde heusch niets voor.'*

Bij het ringeloorwerk bracht men met een hoornvormig instrumentje waaruit kleipap vloeide, de versiering aan. Met de ringeloor werden o.a. de spreukborden gemaakt. Brouwer heeft zich ook veel beziggehouden met terra-cotta versiering van gevels, tuinen en parken en ook op zijn aardewerk komt later plastisch ornament voor.

'Kunstaardewerkfabriek K.J. Mobach'

124

126

Een Utrechtse fabriek met het ambacht van de pottenbakker als basis was en is nog steeds de pottenbakkerij van Mobach. Klaas Mobach (1855-1928), die zich met een eigen bedrijf in Utrecht vestigde, kwam uit een Friese, van oorsprong Duitse, pottenbakkersfamilie. Hij had zich in Bolsward en Harlingen in het vak bekwaamd en in 1894 kwam hij als draaier-modelleur in dienst bij de tegelfabriek 'Holland' in Utrecht. In september 1895 begon hij aan de Jutfaseweg een eigen pottenbakkerij, de kunstaardewerkfabriek K.J. Mobach. Hier zette hij o.a. het Friese snijwerk voort, waarvan zich in de kollektie een cachepot bevindt: in wit aardewerk wordt een patroon gekerfd en geglazuurd met geel, groen en blauw. In 1909 breidde hij het bedrijf uit en in 1913-1914 werd de fabriek aan de Kanaalweg gebouwd, waar het bedrijf ook nu nog gevestigd is (1975: 80-jarig jubileum). Bekend met de ontwikkeling binnen de kunstaardewerkproduktie paste Klaas Mobach decoratie, glazuur en kleur aan de vraag van zijn tijd aan. Het was zijn streven om goed gedraaide vormen te maken. Bij de verdere bewerking werd hij terzijde gestaan door zijn zoons Ale, Bouke, Jo en Klaas II. Naar de aard van het produkt maakten zij eenvoudige versieringen in verschillende technieken. Het intarsiawerk, d.w.z. uitgekraste en ingelegde decoratie bedekt met een glansglazuur, is te vergelijken met van der Hoefs werk bij 'Amstelhoek'. De opgelegde versiering in matglazuur en het ringeloorwerk met glansglazuur vinden we beide bij Brouwer terug. Circa 1918 werden naar het voorbeeld van de 'Porceleyne Fles' en de 'Fayence Fabriek St. Lukas' proeven gedaan met het 'reflet-métallique', het lusterglazuur.

De eenvoudige versiering die Mobach toepaste sluit aan bij het beginsel van de Amsterdamse aardewerkfabrieken 'Amstelhoek' - de kern van het latere 'Binnenhuis' - en 'De Distel'. Aan de fabriek 'Amstelhoek', opgericht door W. Hoeker in 1894, was C.J. van der Hoef (1875-1933) als ontwerper verbonden. Bij 'De Distel' (1895) was Nienhuis (1873-1960) voornamelijk verantwoordelijk voor de vormgeving; hij maakte als eerste gebruik van matglazuur.

Evenals W. Brouwer keerden zij zich af van de dynamische, florale stijl van de buitenlandse Art Nouveau en als verlengstuk hiervan het Haagse klimaat van Rozenburg en de sterk op van de Velde ingestelde kunsthandel 'Arts & Crafts', eveneens in Den Haag. Eenvoud is het kenmerk van hun vormgeving. Van alle overdaad van de negentiende eeuw werd afgezien. Het ornament is sober en zuiver geometrisch, soms gekombineerd met gestileerde dieren. Van der Hoef gaat zelfs zover dat hij volstaat met een enkel vierkantje of rondje op een leeg vlak. Het strakke karakter van zijn decoratie wordt ook bepaald door het toepassen van de intarsiatechniek. Het diep glanzend groen, rood of bruin aardewerk van 'Amstelhoek' komt sterk overeen met het grove gebruiksgoed door pottenbakkers in die tijd nog overal gemaakt.

Het beginsel van 'Amstelhoek' om de decoratie sober te houden en aan te passen aan de hoofdvorm - ook toegepast door de meubelmaker Penaat en de metaalontwerper Eisenloeffel, beiden later aan de fabriek verbonden -, zou één van de belangrijkste kenmerken worden van het 'Binnenhuis, Inrichting tot meubilering en versiering der Woning'. Het 'Binnenhuis' werd in 1909 opgericht door Hoeker, Berlage en van den Bosch. Hun doel was om een strakke stijl te ontwikkelen in de woning-inrichting en eenvoudige, doelmatige en goedkope gebruiksvoorwerpen te maken. Door samenwerking tussen verschillende kunstenaars streefden zij naar een eenheid der kunsten. Dit is een algeheel gedachte binnen de Jugendstil en het is opvallend dat schilders en architecten zich op allerlei vormen van kunstnijverheid toeleggen (vgl. Engeland) en in enkele gevallen complete interieurs ontwerpen. Dit verklaart o.a. de grote overeenkomst in decoratie tussen de diverse soorten van toegepaste kunst zoals meubels, aardewerk, boekbanden en textiel.

Men ziet het interieur als een totaliteit. Thorn Prikker schreef in 1905 in zijn boek 'Nederlandse Kunstnijverheid' over de functie van het aardewerk in het interieur:

'De functie van het aardewerk in een interieur is voor alles deze, dat het de locale toon accentueert, eerstens door de pittige kleur en ten tweede door een meer synthetischen vorm en gedetailleerd decoratief dan uiteraard meubel, stoel of kast kunnen hebben. Een 'kamerarchitect' met veel overleg weet door de juiste plaatsing van een vaas op een kast - we bedoelen hier natuurlijk de goede, moderne kast - deze zover te acheveeren als de constructie van het meubel dit nodig maakt. Een vaas is, afgezien van de versiering, zuiver lijn; ... zulk een vorm op de technische architectuur van een kast voert de samenstelling daarvan als het

81

77

1

L. Gestel, *Modern Inrichting*, akwarel, 1903

ware tot de spits. Het is de voltooiing van den arbeid des meubelontwerpers!'

En over het werk van 'De Distel':

'... een zeer te waarden poging om voor de binnenkamer gepaste, logische en coloristisch zuivere sieraden te verschaffen.'

119

De periode van de Nieuwe Kunst als experimentele fase had in Nederland niet zo'n abrupt einde als in sommige buurlanden. Door het oprichten van de V.A.N.K., de Nederlandse Vereniging voor Ambachts- en Nijverheidskunst in 1904, werd het verworven resultaat a.h.w. gekonsolideerd en bleven vele aardewerkfabrieken op dezelfde voet doorgaan. Hierdoor kon op de lange duur vervlakking niet uitblijven, maar er werden ook nieuwe fabrieken opgericht met andere inzichten. Belangrijk in Utrecht was de 'Fayence-Fabriek St. Lukas' aan de Stroosteege (1909). Er werd voornamelijk sieraardewerk vervaardigd van eenvoudige vorm, met lusterglazuur bedekt. Een (eventueel) weinig contrastrijk decor van vissen, bloemen en landschapsmotieven werd met de kleur van de vazen versmolten.

33

Langzamerhand ontstond er meer interesse in en waardering voor het glazuur op zich. De groeiende belangstelling voor de combinatie vorm en glazuur hangt samen met het feit dat sinds het eind van de negentiende eeuw de oude Oost-Aziatische pottenbakkerskunst meer bekendheid had gekregen. Mensen als Brouwer, Nienhuis en Lanooy spreken er hun grote bewondering over uit en verdiepen zich in de chemische kant van het vak, dit ten koste van een ontworpen versiering. Van Lanooy bevinden zich in de kollektie enkele voorbeelden van druip-glazuren.

95

Ondanks de pogingen van de V.A.N.K. om kunst en nijverheid nader tot elkaar te brengen zouden kunstenaars zich slechts aarzelend in dienst stellen van de industrie, o.a. omdat zou blijken dat machinaal vervaardigde produkten vaak andere eisen stelden dan waarmee kunstenaars zich konden verenigen. De fabriek 'Amstelhoek' had echter wel een poging ondernomen om eenvoudig gebruiksaardewerk te maken, als borden, kommen, bekers, kannen enz., maar zij bleken door de kwaliteit van het materiaal niet voor hun doel geschikt en werden eerder als sierstuk gebruikt. Om dezelfde reden en bovendien vanwege de vrij hoge prijs vonden de serviezen van Berlage en van den Bosch, die zij circa 1905 door de fabriek 'Holland' in Utrecht lieten uitvoeren voor het 'Binnenhuis', vrij weinig aftrek.

159

Ook kleine fabrieken begonnen eenvoudig gebruiksgoed te ontwerpen: in de kollektie van het museum bevindt zich werk van de fabriek 'De Vier Paddestoelen', die in 1920 in Utrecht op het Eerste Kleine Lijnpad werd opgericht. Zij draaide meestal van een lichte kleisoort en paste een eenvoudige lijn- en vlakversiering toe in verschillende kleuren.

Het echtpaar Hobbel werkte in eigen atelier in Laren. Hun werk is een voorbeeld van goed en strak gedraaid gebruiksaardewerk; zij maakten o.a. kleine serviezen. Het typische karakter van aardewerk zou weer verloren

gaan bij de grote fabrieken, die hun vormen steeds eenvoudiger maakten en andere materialen toepasten om aan de grote vraag naar goedkoop en doelmatig gebruiks aardewerk te voldoen.

83

Maureen S. Trappeniers

BEKNOPT LITERATUURLIJST

- W.C. Brouwer, (Kunstnijverheid), in: Maandblad voor Beeldende Kunsten, 2 (1925), 10
- W.C. Brouwer, Een en ander over Keramiek, in: Het Huis Oud en Nieuw, 19 (1930), 131
- C. Doelman, Onze Ceramiek in de Jugendstilperiode, in: Mededelingenblad Vrienden van de Nederlandse Ceramiek, 18 (1960), 10
- L. Gans, Nieuwe Kunst. De Nederlandse bijdrage tot de Art Nouveau. Dekoratieve kunst, kunstnijverheid en architectuur omstreeks 1900, Utrecht 1966
- H.E. van Gelder, Pottenbakkerskunst. De toegepaste kunsten in Nederland, Rotterdam 1923
- J. Greshoff, Chris Lanooy, in: Elsevier's Geïllustreerd Maandschrift, 39 (1910), 76
- D.J. Hulsbergen, Th.A.C. Colenbrander en de plateelbakkerij 'Ram' te Arnhem, in: Bulletin Boymans - van Beuningen, 7 (1956), 13
- D. Kuyken, Beschouwingen van en over Bert Nienhuis, in: Bulletin Boymans - van Beuningen, 17 (1966), 43
- J. Romijn, 'Rozenburg', Den Haag, in: Jaarverslag 1972, Gemeentelijk Museum 'Het Princessehof' Leeuwarden, 19
- J. Romijn, Geschiedenis van een Delftse Fabriek, tent. katalogus Fries Museum, Leeuwarden 1970-1971
- E. Thorn Prikker, Nederlandse Kunstnijverheid, Rotterdam 1905
- 80 jaar Mobach, Mededelingenblad Vrienden van de Nederlandse Ceramiek, 81 (1976)

LIJST VAN AARDEWERK van de periode
1885 - 1945
Centraal Museum

FAYENCE-FABRIEK AMSTELHOEK, Amsterdam

- 1 C.J. van der Hoef
kannetje, aardewerk, ca 1900
wit ornament ingelegd in mosterdgeel
fond
h 10,9 Ø 11
gemerkt: C.J. v.d. Hoef, 4272
inv. nr. 9273
- 2 C.J. van der Hoef
vaas, aardewerk, ca 1900
hardgroen ornament ingelegd in
bronsgroen fond
h 13,4 Ø 11,3
gemerkt: C.J. v.d. Hoef, 61-1
inv. nr. 9274
- 3 C.J. van der Hoef?
kannetje, aardewerk, ca 1900
donkergroen glazuur, ornament inge-
legd op lichtgroen fond
h 13,7 Ø 14,3
gemerkt: ingekrast twee driehoeken
in elkaar
inv. nr. 9275
- 4 vaasje, aardewerk, ca 1905
lichtgroen glazuur, ornament in
bruin en blauw
h 12,2 Ø 12,7
gemerkt: stempel Amstelhoek, inge-
krast een driehoek, 14-05
inv. nr. 9276
- 5 C.J. van der Hoef?
vaas, aardewerk, ca 1900
gestileerde meikever ingelegd in
lichtgroen in donkerbruin fond
h 34,6 Ø 11,8
gemerkt: onduidelijk ingekraste
driehoek
inv. nr. 9277

ARNHEMSE FAYENCE FABRIEK

- 6 klok en twee vazen, aardewerk,
begin 20ste eeuw
beschilderd met gestileerd bloem-
patroon op licht fond
h 50 Ø 21,5 klok
h 41,2 Ø 15,5 vazen
gemerkt: stempel haan in vierkant
met letters ARNHEM, in penseel 63
(klok) 64 (vazen)
inv. nr. 17852

ARNHEM

- 7 vaas, aardewerk, ca 1905
beschilderd met geometrische patroon

in banden op grijsgroen fond
h 33,9 Ø 11,8
gemerkt: stempel haan, Arnhem,
Holland, Warkos, in penseel 692
inv. nr. 13944

ARTS & CRAFTS, Den Haag

- 8 A.W. Finch
vaas, aardewerk, ca 1900
geel en bruin glazuur
h 12,4 Ø 12,8
gemerkt: A.W.F.
inv. nr. 10979
 - 9 vaas, aardewerk, ca 1900
groen en bruin glazuur
h 10,6 Ø 13,5
gemerkt: A.W.F.
inv. nr. 10980
 - 10 kom, aardewerk, ca 1900
geel en bruin glazuur
h 9,1 Ø 16,7
gemerkt: A.W.F., 49
inv. nr. 10981
 - 11 kom, aardewerk, ca 1900
overwegend geel glazuur
h 10,4 Ø 19,9
gemerkt: A.W. Finch
inv. nr. 10982
 - 12 pot, aardewerk, ca 1900
geel en groen glazuur
h 13,7 Ø 16,8
gemerkt: A.W.F., no. 16
inv. nr. 10982 a
 - 13 pot, aardewerk, ca 1900
groen glazuur
h 13,4 Ø 16,5
gemerkt: A.W.F., no. 16
inv. nr. 10982 b
- W.C. BROUWERS, AARDEWERKFABRIEK,
Leiderdorp
- 14 jubileumvaas Dr.Ir. G.W. van Heukelom,
aardewerk, 1916
grijs craquelé glazuur, op hals archi-
tektuur in reliëf en opschrift
1 Augustus 1891 - 1916
h 61,4 Ø 35
gemerkt: vier maal rond stempel
Brouwer, vier maal rechthoekig stem-
pel, drie maal W of M
inv. nr. 4188

- 15 vaas, aardewerk, ca 1905
lichtgroen geringeloord ornament op
bruin fond
h 26,4 Ø 9,8
gemerkt: rond stempel, 1, 12, 2, 78
inv. nr. 9278
- 16 vaas, aardewerk, 1904
abstrakt ornament in tabeertechniek,
bronsgroen op lichtblauw fond
h 14,4 Ø 10,4
gemerkt: monogram Brouwer, 0, 5, 4,
193 x
inv. nr. 9279
- 17 vaasje, aardewerk, 1903
abstrakt ornament in tabeertechniek
bruin op geel fond
h 9,7 Ø 9,9
gemerkt: monogram, 0, 7, 3, 28 x
inv. nr. 9280
- 18 bord, aardewerk, 1906
geringeloord opschrift Arbeid Adelt,
bruin op geel fond
Ø 27,6
gemerkt: rond stempel, 0, 6, 6, T 13
inv. nr. 9281
- 19 reklame-standaard, aardewerk: vaasje
en eekhoorn verbonden door het op-
schrift in reliëf: Brouwers aarde-
werk Leiderdorp
groen-blauw glazuur
h 9,1 l 26,5
niet gemerkt
inv. nr. 9282
- 20 vaasje, aardewerk, ca 1905
abstrakt ornament in tabeertechniek,
lichtgroen op donkerbruin fond
h 9,5 Ø 10,3
gemerkt: rond stempel, ingekrast 38
inv. nr. 10164
- 21 vaasje, aardewerk, 1906
gestileerde vlinder motieven in ta-
beertechniek, lichtblauw op olijf-
groen fond
h 9,3 Ø 7,8
gemerkt: monogram, Holland, 0, 4,
6, (?)
inv. nr. 10165
- 22 vaas, aardewerk, 1906
abstrakt ornament in tabeertechniek
donkergroen op lichtblauw fond
h 13,5 Ø 11,8
gemerkt: rond stempel, 0, 5, 6, 46
inv. nr. 10166
- 23 vaas, aardewerk, ca 1915-20
lichtblauw en geel gevamd glazuur
h 20,4 Ø 13,9
gemerkt: tweemaal rond stempel, twee
maal langwerpig stempel, 3 x
inv. nr. 10170
- 24 vaas, aardewerk, ca 1915-20
groen-blauw gevamd glazuur
h 16,5 Ø 11,5
gemerkt: ingekrast 316 (onduidelijk)
inv. nr. 10171
- 25 vaas, aardewerk, ca 1915-20
geometrisch ornament in hals inge-
drukt
blauw-groen gevamd glazuur
h 18,6 Ø 10,4
niet gemerkt
inv. nr. 10172
- 26 vaas, aardewerk, ca 1915-20
bruin grijs en lichtgroen gevamd
glazuur
h 17,4 Ø 9
gemerkt: ingekrast 47
inv. nr. 10173
- 27 vaasje, aardewerk, ca 1915-20
blauw gevamd glazuur
h 12,7 Ø 8,1
gemerkt: nauwelijks zichtbaar onder
glazuur
inv. nr. 10174
- 28 schaal, aardewerk, ca 1915-20
grijs-geel gevamd glazuur
h 5,5 Ø 16,8
gemerkt: rond stempel, langwerpig
stempel, ingekrast 5
inv. nr. 10175
- 29 schaal, aardewerk, ca 1915-20
geel-groen glazuur
h 5 Ø 22,5
gemerkt: rond stempel, langwerpig
stempel, ingekrast 367 IV
inv. nr. 10176
- 30 schaal, aardewerk, ca 1916
lichtgrijs craquelé glazuur
h 6,3 Ø 20,5
gemerkt: twee maal rond stempel,
langwerpig stempel, ingekrast 3008, k
inv. nr. 10177
- 31 schaal, aardewerk, ca 1915-20
op bodem bloemmotief in reliëf, lila
glazuur
h 6,2 Ø 23,5
gemerkt: twee maal rond stempel,
langwerpig, signatuur onleesbaar
inv. nr. 10178
- 32 schaal, aardewerk, ca 1915-20
blauw en grijs gemêleerd glazuur
h 7,8 Ø 15,7
gemerkt: rond stempel, langwerpig
stempel, ingekrast 230

inv. nr. 10179

33 kommetje, aardewerk, ca 1915-20
licht- en donkergrijs gevamd glazuur
h 8 Ø 14,7
gemerkt: onleesbaar onder glazuur
inv. nr. 10180

34 kom, aardewerk, ca 1915-20
blauw gevamd glazuur
h 9,8 Ø 21,5
gemerkt: rond stempel, langwerpig
stempel, ingekrast 341, V
inv. nr. 10181

35 kom, aardewerk, ca 1915-20
lichtgrijs craquelé glazuur
h 12 Ø 18,4
gemerkt: rond stempel, langwerpig
stempel, ingekrast 370, G
inv. nr. 10182

36 kom, aardewerk, ca 1915-20
blauw-geel glazuur gedropen over
licht fond
h 11,3 Ø 19,1
gemerkt: rond stempel, langwerpig
stempel, ingekrast 414, twee etiket-
jes: Brouwer's Aardewerk, Leider-
dorp, Holland, 414 f15,-
inv. nr. 10183

37 vaas, aardewerk, 1902
donkerbruine decoratie in tabeer-
techniek op lichtbruin fond
h 14,3 Ø 16,6
gemerkt: ingekrast monogram, 02
inv. nr. 12716

COLENBRANDERS AARDEWERKFABRIEK RAM,
Arnhem

38 vaas, aardewerk, 1924
veelkleurig beschilderd met patroon
'Stijgend'
h 29,6 Ø 9,5
gemerkt: rond stempel (Colenbrander,
Ram, Arnhem, Holland), 2/C, 1008,
G.B., 'Stijgend', ingekrast model
nr. 2
inv. nr. 11787

39 vaas, 1924, aardewerk
veelkleurig beschilderd met patroon
'Markt'
h 25,8 Ø 12
gemerkt: rond stempel, 17/C, 991,
W.S. (?), 'Markt', ingekrast 17
inv. nr. 11787 a

40 kaststel (drie vazen met deksel,
twee zonder deksel), aardewerk, 1925
veelkleurig beschilderd met patroon
'Crâne'
h 31,2 Ø 11,7; h 20,1 Ø 8
gemerkt: rond stempel, 'Crâne',

38 B; 37 B, ingekrast 38; 37
inv. nr. 11787 b

41 vaas, aardewerk, 1923
veelkleurig beschilderd met patroon
'Caprice'
h 25,8 Ø 12,4
gemerkt: rond stempel, 'Caprice',
J.B., B 15, ingekrast 15
inv. nr. 11787 c

42 vaas, aardewerk, 1923
veelkleurig beschilderd met patroon
'Kwasten'
h 29,2 Ø 11,7
gemerkt: rond stempel, 8, B, 'Kwas-
ten', W.v.H., ingekrast 8
inv. nr. 11787 d

43 kelk, aardewerk, 1923
veelkleurig beschilderd met patroon
'Plekken'
h 12,5 Ø 8,9
gemerkt: rond stempel, B, AK, 'Plek-
ken', ingekrast 39
inv. nr. 11787 f

44 kop en schotel, aardewerk, ca 1923
veelkleurig beschilderd met patroon
'Takjes'
h 6,5 Ø 9,3; Ø 14,5
gemerkt: kopje rond stempel, 119;
schotel rond stempel, 119, 'Takjes'
inv. nr. 11787 g

45 bordje, aardewerk, 1923
veelkleurig beschilderd met patroon
'Flodder'
Ø 19,8
gemerkt: rond stempel, 41, B, 'Flod-
der', W.v.H., ingekrast 41
inv. nr. 11787 h

46 bordje, aardewerk, 1924
veelkleurig beschilderd met patroon
'Tulpje'
Ø 19,9
gemerkt: rond stempel, 'Tulpje', G.B.,
C, 877 ingekrast 41
inv. nr. 11787 i

47 kommetje, aardewerk, 1925
veelkleurig beschilderd met patroon
'Landelijk'
h 5,4 Ø 11,7
gemerkt: rond stempel, 35/D, 2 I,
'Landelijk', ingekrast 35
inv. nr. 11787 j

48 bordje, aardewerk, 1924
lichtgroen en donkerrood beschilderd
met patroon 'Gestrooid'
Ø 16,6
gemerkt: rond stempel, 'Gestrooid',
am, 756, C, ingekrast 44
inv. nr. 11787 k

- 49 bordje, aardewerk, 1924
geel en lila beschilderd met patroon 'Flots'
Ø 19,8
gemerkt: rond stempel, 'Flots', am, 553, G, ingekrast 41
inv. nr. 11787 1
- 50 bordje, aardewerk, 1924
groen en blauw beschilderd met patroon 'Flets'
Ø 19,8
gemerkt: rond stempel, v.B., 676, 'Flets', C, ingekrast 41
inv. nr. 11787 1
- 51 bordje, aardewerk, 1924
geel en zwart beschilderd met patroon 'Flets'
Ø 19,8
gemerkt: rond stempel, G.B., C, 357, 'Flets', ingekrast 41
inv. nr. 11787 1
- 52 bordje, aardewerk, 1924
roze en bruin beschilderd met patroon 'Flets'
Ø 19,8
gemerkt: rond stempel, v.B., 447, 'Flets', C, ingekrast 41
inv. nr. 11787 1
- 53 bordje, aardewerk, 1924
geel en zwart beschilderd met patroon 'Flets'
Ø 19,8
gemerkt: rond stempel, 'Flets', C, W.S. (?), 303
inv. nr. 11787 1
- 54 kom, aardewerk, biscuit-model, ca 1923
veelkleurig beschilderd met patroon 'Los'
h 9,3 Ø 18,1
gemerkt: potloodaantekening 'Los'
inv. nr. 12395
- 55 vaasje, aardewerk, biscuit-model, ca 1923
veelkleurig beschilderd met patroon 'Druk'
h 12,5 Ø 12,2
gemerkt: in potlood kleurnotities, 'Druk', ingekrast 32
inv. nr. 12396
- 56 vaas, aardewerk, biscuit-model, ca 1923
veelkleurig beschilderd met patroon 'Weelde'
h 19,4 Ø 9,5
gemerkt: in potlood kleurnotities 'Weelde', ingekrast 45
inv. nr. 12397
- 57 vaas, aardewerk, biscuit-model, ca 1923
veelkleurig beschilderd met patroon 'Plantengroei'
h 24,1 Ø 9,8
gemerkt: in potlood kleurnotities, 'Plantengroei'
inv. nr. 12398
- 58 vaas, aardewerk, biscuit-model, ca 1923
veelkleurig beschilderd met patroon 'Behaagzucht'
h 29,3 Ø 10,8
gemerkt: in potlood kleurnotities, 'Behaagzucht', ingekrast 53
inv. nr. 12399
- 59 vaas, aardewerk, biscuit-model, ca 1923
veelkleurig beschilderd
h 26,2 Ø 10,6
gemerkt: in potlood kleurnotities, ingekrast no. 14
inv. nr. 12400
- 60 vaas, aardewerk, biscuit-model, ca 1923
veelkleurig beschilderd met patroon 'Vlug'
h 22,3 Ø 12,3
gemerkt: in potlood kleurnotities, 'Vlug'
inv. nr. 12401
- 61 vaas, aardewerk, biscuit-model, ca 1923
veelkleurig beschilderd met patroon 'Rommel'
h 22,5 Ø 10,2
gemerkt: in potlood kleurnotities, 'Rommel'
inv. nr. 12402
- 62 bekertje, aardewerk, biscuit-model, ca 1923
veelkleurig beschilderd met patroon 'Los'
h 8 Ø 11,8
gemerkt in potlood kleurnotities, 'Los', ingekrast 8
inv. nr. 12403
- 63 kop en schotel, aardewerk, biscuit-model, ca 1923
veelkleurig beschilderd met patroon 'Vlug'
h 5,4 (kopje) Ø 13,5 (schotel)
gemerkt: in potlood kleurnotities, 'Vlug'
inv. nr. 12404
- 64 vaasje met deksel, aardewerk, biscuit-model, ca 1923
veelkleurig beschilderd

- h 14,3 Ø 6,3
gemerkt: in potlood kleurnotities,
ingekrast 48
inv. nr. 12405
- 65 vaasje, aardewerk, biscuit-model,
ca 1923
in rose en blauw beschilderd met
patroon 'Woelig'
h 15,3 Ø 9,8
gemerkt: in potlood kleurnotities,
'Juweeltje'
inv. nr. 12407
- 66 bekertje, aardewerk, biscuit-model,
ca 1923
veelkleurig beschilderd met patroon
'Juweeltje'
h 10,1 Ø 8,8
gemerkt: in potlood kleurnotities,
'Juweeltje'
inv. nr. 12407
- 67 bordje, aardewerk, biscuit-model,
ca 1923
veelkleurig beschilderd met patroon
'Flodder'
Ø 19,8
gemerkt: in potlood kleurnotities,
in inkt 235, ingekrast 44
inv. nr. 12408
- 68 bordje, aardewerk, biscuit-model,
ca 1923
veelkleurig beschilderd met patroon
'Gestrooid'
Ø 16,6
gemerkt: in potlood 'Gestrooid',
ingekrast 44
inv. nr. 12409
- 69 bordje, aardewerk, biscuit-model,
gevernist, ca 1923
beschilderd in blauw met patroon
'Flots'
Ø 19,8
gemerkt: in potlood 'Flots', twee
kleuren, in penseel 185, ingekrast 41
inv. nr. 12410
- 70 kommetje op voet, aardewerk, biscuit-
model, ca 1923
veelkleurig beschilderd met patroon
'Van alles'
h 11,2 Ø 13,2
gemerkt: in potlood kleurnotities,
'Van alles', ingekrast 42
inv. nr. 12411
- 71 schaal, aardewerk, biscuit-model,
ca 1923
veelkleurig beschilderd met patroon
'Allerlei'
Ø 26,3
gemerkt: in potlood kleurnotities,
'Allerlei', ingekrast 47
- inv. nr. 12412
- 72 bord, aardewerk, biscuit-model,
ca 1923
veelkleurig beschilderd met patroon
'Rijk'
Ø 24,7
gemerkt: in potlood kleurnotities,
'Rijk'
inv. nr. 12413
- 73 schotel, aardewerk, biscuit-model,
1924
veelkleurig beschilderd met patroon
'Weefsel'
Ø 41,4
gemerkt: in potlood kleurnotities,
'Weefsel', 4 Feb. 24, ingekrast 25
inv. nr. 12414
- 74 kommetje, aardewerk, biscuit-model,
ca 1923
veelkleurig beschilderd met patroon
'Damast'
h 8 Ø 11,7
gemerkt: in potlood kleurnotities,
'Damast', ingekrast 12
inv. nr. 12415
- 75 vaas met deksel, aardewerk, biscuit-
model, ca 1923
h 30,7 Ø 10,9
gemerkt: in potlood kleurnotities, in
vieren verdelen, ingekrast 74
inv. nr. 12416
- 75a vaas met deksel, aardewerk, biscuit-
model, ca 1923
h 31 Ø 13,5
gemerkt: in potlood kleurnotities,
ingekrast 70
inv. nr. 12417
- 76 grote vaas met deksel, aardewerk,
biscuit-model, ca 1923
h 50 Ø 33
gemerkt: in potlood kleurnotities,
ingekrast 50
inv. nr. 12418
- PLATEELBAKKERIJ DE DISTEL, Amsterdam
- 77 B. Nienhuis
vaas, aardewerk, ca 1905
gestileerde ranken in okergeel en
grijs-groen op licht fond
h 22,5 Ø 11
gemerkt: stempel 'De Distel', pen-
seel VA, ingekrast 234
inv. nr. 9272
- 78 B. Nienhuis?
bloembak, aardewerk, ca 1905
beschilderd met geometrisch patroon
in okergeel en grijsgroen op licht
fond

h 7 1 32 br 13,2
 gemerkt: stempel 'De Distel', penseel (?)
 inv. nr. 9639

PLATEELBAKKERIJ HAGA, Purmerend

- 79 Chris Lanooy
 vaas, aardewerk, 1906-07
 beschilderd met twee vissen op crème en blauw fond, lusterglazuur
 h 24,5 Ø 17
 gemerkt: stempel Plateelbakkerij HAGA, Purmerend, Holland, C en H door elkaar, in penseel ontw: C.J. LANOOPY, WF.v., 29
 inv. nr. 10081

- 80 G.J. van der Hoef
 vaasje, aardewerk, ca 1905
 beschilderd met geel en blauw en lusterglazuur
 h 17,6 Ø 5,9
 gemerkt: stempel HAGA, C en H door elkaar, in penseel ontw: C.J. v.d. Hoef, 4010
 inv. nr. 11780

PURMEREND

- 81 vaasje, aardewerk, ca 1900
 gestileerd ornament in geel en blauw op wit fond
 h 10,8 Ø 8,9
 gemerkt: in penseel N, Purmerend, 10/72, S en L in elkaar
 inv. nr. 9271

LEA HALPERN

- 82 vaasje, aardewerk, 1933
 grijs-groen craquelé glazuur op crème fond
 h 9,3 Ø 10,1
 gemerkt: in penseel L. Halpern, 1771(?)
 inv. nr. 7328

P.J. HOBDEL, Laren

- 83 Mevr. M. Hobbel-van Harten
 roomstel, driedelig

a lepelvaasje, aardewerk, 1922
 beige-wit glazuur
 h 8,7 Ø 9,6
 gemerkt: in penseel M
 inv. nr. 6156

b melkkannetje, aardewerk, 1922
 beige-wit glazuur
 gemerkt: in penseel M
 inv. nr. 6156 a

c suikerpotje, aardewerk, 1922

beige-wit glazuur
 gemerkt: in penseel M, ingekrast VIII
 inv. nr. 6156 b

FAYENCE EN TEGELFABRIEK HOLLAND, Utrecht

- 84 wandbord, aardewerk, ca 1900
 veelkleurig beschilderd met voorstelling van drie zwaluwen in landschap met opkomende zon
 Ø 43
 gemerkt: in penseel monogram J.W. Mijnlieff, Holland, Utrecht: 485 H
 inv. nr. 9448

- 85a hengselvaasje, aardewerk, ca 1900
 vliegende ooievaars en windekelkranken in blauw, oranje-bruin op groen fond
 h 22,4 Ø 14,5
 gemerkt: in penseel monogram J.W. Mijnlieff, Utrecht. 444J, ingekrast 322
 inv. nr. 11009

- 85b hengselvaasje, aardewerk, ca 1900
 vliegende ooievaars en windekelkranken in blauw, oranje-bruin op groen fond
 h 22,4 Ø 14,5
 gemerkt: in penseel monogram J.W. Mijnlieff, Utrecht. 444 J, ingekrast 323
 inv. nr. 11009a

- 86a kandelaar, aardewerk, ca 1905
 beschilderd met gestileerd bloemmotief in blauw, oranje-bruin, groen en geel
 h 33 Ø 11,2
 gemerkt: in penseel monogram J.W. Mijnlieff, . 706
 inv. nr. 14989

- 86b kandelaar, aardewerk, ca 1905
 beschilderd met gestileerd bloemmotief in blauw, oranje-bruin, groen en geel
 h 33 Ø 11,2
 gemerkt: in penseel monogram J.W. Mijnlieff, . 706
 inv. nr. 14990

- 87 wandbord, aardewerk, ca 1905
 beschilderd met gestileerde ooievaar in landschap in pasteltinten
 Ø 34
 gemerkt: in penseel monogram J.W. Mijnlieff, Holland, Utrecht . 761. P, ingekrast 617 A
 inv. nr. 14994

- 88 tegeltableau, 35 geglazuurde tegels, aardewerk, 1910
 voorstellende het pand Steenweg 65, Utrecht, drogisterij T.P. v.d. Bergh & Zoon, opschrift: Aangeboden door het personeel bij gelegenheid van het 100-jarig bestaan der zaak, oct. 1812 oct. 1912

h 103 br 133,8
gemerkt: 'Tegelfabriek Holland',
Utrecht
inv. nr. 19785

NELLY HOUTMAN

- 89 kannetje met deksel, aardewerk,
ca 1925
grijs glazuur
h 15,4 Ø 10,4
gemerkt: ingekrast NH
inv. nr. 5578

CHRIS LANOOPY

- 90 schaal, aardewerk, ca 1915
bruin gevlamd glazuur, in het midden
licht-turquoise
Ø 28,7
niet gemerkt
inv. nr. 4306
- 91 kommetje, aardewerk, ca 1915
bruin, crème en blauw gevlamd glazuur
h 8,8 Ø 9,3
gemerkt: ingekrast C.J. Lanooy
inv. nr. 4307

- 92 vaasje, aardewerk, 1908-22
wit glazuur
h 10,9 Ø 11,7
gemerkt: in penseel C.J. Lanooy
inv. nr. 5458

- 93 schaal, aardewerk, ca 1915
blauw-groen gevlamd glazuur
h 8,5 Ø 25,6
gemerkt: in penseel C.J. Lanooy
inv. nr. 5459

- 94 vaas, aardewerk, ca 1930
crème en paars gevlamd glazuur
h 24,1 Ø 23
gemerkt: in penseel C.J. Lanooy
x B
inv. nr. 10195

- 95 schaal, aardewerk, 1908-22
lichtbruin glazuur met gevlamde
blauwe iris
h 5,7 Ø 20,2
gemerkt: in penseel C.J. Lanooy
inv. nr. 13759

FAYENCE FABRIEK ST. LUKAS, Utrecht

- 96 schaal, aardewerk, 1913-23
grijs-bruin glazuur gedropen over
oranje
Ø 21,5
gemerkt: in penseel St. Lukas,
Utrecht, Holland, 77, G. T.
inv. nr. 2977

- 97 bord, aardewerk, 1909-1913
geel-groen lusterglazuur
Ø 24
gemerkt: stempel St. Lukas, Utrecht
(sic), Holland, in penseel 70, C,
ingekrast N
inv. nr. 2978

- 98 vaas, aardewerk, 1913-1923
karmijnrood glazuur met bruine blad-
ranken
h 20,9 Ø 10,2
gemerkt: in penseel St. Lukas,
Utrecht, Holland, 68, ingekrast een
driehoekje
inv. nr. 2979

- 99 vaas, aardewerk, 1909-1913
licht blauw-groen lusterglazuur
h 25,2 Ø 10,9
gemerkt: in penseel Utrecht, Holland,
33, k
inv. nr. 2980

- 100 vaasje, aardewerk, 1913-1923
lichtgroen glazuur gedropen over rood
lusterglazuur
h 13,4 Ø 10,9
gemerkt: in penseel St. Lukas,
Utrecht, 736, ingekrast een drie-
hoekje
inv. nr. 2981

- 101 vaasje, aardewerk, 1913-23
grijs lusterglazuur over wijnrood
glazuur
h 16 Ø 7,6
gemerkt: in penseel St. Lukas,
Utrecht, Holland 19, x
inv. nr. 2982

- 102 vaas, aardewerk, 1909-13
lila lusterglazuur
h 24,7 Ø 8,7
gemerkt: in penseel St. Lukas,
Utrecht, Holland, 49, D
inv. nr. 2983

- 103 kannetje, aardewerk, 1913-23
dekoratie in de klei, grijs luster-
glazuur
h 13,5 Ø 12,5
gemerkt: in penseel St. Lukas,
Utrecht, Holland, 136, N.O.
inv. nr. 2984

- 104 vaasje, aardewerk, 1909-13
blauw lusterglazuur
h 16 Ø 6,7
gemerkt: St. Lukas, Utrecht,
Holland, 6, K
inv. nr. 2985

- 105 vaasje, aardewerk, 1913-23
bruin en grijsgeel lusterglazuur
h 11 Ø 8,7

- gemerkt: stempel St. Lukas, Utrecht, Holland, in penseel 55, C
 inv. nr. 2986
- 106 potje, aardewerk, 1913-23
 oneffen oppervlak, lichtbruin glazuur en donker lusterglazuur
 h 11 Ø 12,8
 gemerkt: in penseel St. Lukas, Utrecht, Holland, 107, KM
 inv. nr. 2987
- 107 vaasje, aardewerk, 1913-23
 wit craquelé glazuur en goud lusterglazuur
 h 13,5 Ø 9,8
 gemerkt: in penseel St. Lukas, Utrecht, Holland, (?) 0, U^u
 inv. nr. 2988
- 108 kom, aardewerk, 1909-13
 paars-groen lusterglazuur
 h 7,5 Ø 17,5
 gemerkt: in penseel St. Lukas, Utrecht, Holland, 35, K
 inv. nr. 2989
- 108a vaas, aardewerk, 1909-13
 licht groen-blaauw lusterglazuur
 h 10,5 Ø 13,4
 gemerkt: in penseel St. Lukas, Utrecht, Holland, 93, K
 inv. nr. 2990
- 109 vaas, aardewerk, 1909-13
 geel lusterglazuur
 h 18 Ø 11,8
 gemerkt: stempel St. Lukas, Utrecht, Holland, in penseel 4, C, x, R₁, ingekrast B
 inv. nr. 2459
- 110 vaasje, aardewerk, 1909-13
 donkerbruin lusterglazuur
 h 14,3 Ø 7,3
 gemerkt: in penseel St. Lukas, Utrecht, (?) 51, K
 inv. nr. 2991
- 111 kom, aardewerk, 1909-13
 geel lusterglazuur met vissen en gestileerde planten in transparant blauw en paars
 h 14,8 Ø 26,2
 gemerkt: stempel St. Lukas, Utrecht, Holland, in penseel 96, L, ingekrast x
 inv. nr. 2992
- 112 vaasje, aardewerk, 1909-13
 grijs lusterglazuur
 h 19,5 Ø 8,8
 gemerkt: stempel St. Lukas, Utrecht, Holland, in penseel 13, K, x
 inv. nr. 2458
- 113 vaasje, aardewerk, 1909-13
 blauw-groen lusterglazuur
 h 15,5 Ø 6,3
 gemerkt: stempel St. Lukas, Utrecht, Holland, in penseel 6, K
 inv. nr. 13129a
- 114 vaasje, aardewerk, 1909-13
 licht blauw-groen lusterglazuur, in lichtgeel eend opvliegend uit het riet
 h 9,8 Ø 8,9
 gemerkt: stempel St. Lukas, Utrecht, MADE in Holland, in penseel 82, M, ingekrast een ruit
 inv. nr. 13129b
- 115 inktpot met deksel, aardewerk, 1909-13
 blauw lusterglazuur
 h 8,5 Ø 18,6
 gemerkt: stempel St. Lukas, Utrecht, in penseel 51, K
 inv. nr. 13130
- 116 kruik, aardewerk, 1913-23
 decoratie in de klei, donkerpaars lusterglazuur
 h 26 Ø 29,4
 gemerkt: in penseel St. Lukas Utrecht, Holland, 134, E, x
 inv. nr. 17621
- 117 grote vaas, aardewerk, 1909-13
 blauw lusterglazuur
 h 61 Ø 25,8
 gemerkt: in penseel St. Lukas, Utrecht, Holland, 97, K
 inv. nr. 17839
- 118 grote vaas, aardewerk, 1909-13
 blauw lusterglazuur
 h 38 Ø 19,8
 gemerkt: stempel St. Lukas, Utrecht, Holland, in penseel 4, 14, K, ingekrast B x
 inv. nr. 17840
- 119 vaas, aardewerk, 1909-13
 geel lusterglazuur, vissen in transparant blauw-paars
 h 24,5 Ø 15,7
 gemerkt: in penseel St. Lukas, Utrecht, Holland, N, 29, L
 inv. nr. 18673
- 120 vaas, aardewerk, 1909-13
 turquoise lusterglazuur, vissen in transparant geel
 h 23,5 Ø 21,5
 gemerkt: St. Lukas, Utrecht, Holland, 31, Dec. A, A.S.
 inv. nr. 18674
- 121 plantenbakje, aardewerk, 1909-13

- blauw lusterglazuur
h 8,5 l 23 br 12,1
gemerkt: stempel St. Lukas, Utrecht,
Holland, in penseel 66, K, inge-
krast B
inv. nr. 19664
- AARDEWERKFABRIEK K.J. MOBACH, Utrecht
- 122 cachepot, aardewerk, 1895
fries snijwerk, blauw, groen, geel
en bruin glazuur
h 13 Ø 17
gemerkt: in penseel 69
inv. nr. 8715
- 123 vaas, aardewerk, 1905
in reliëf het gekroonde wapen van
Utrecht met onderschrift: Stad
Utrecht, groen glazuur
h 14,2 Ø 11,6
niet gemerkt
inv. nr. 10167
- 124 vaas, aardewerk, 1913
gestileerde vlinder in oplegwerk in
blauw-groen, bruin en geel op don-
kergroen fond
h 29,5 Ø 17
gemerkt: ingekrast K. Mobach,
Utrecht
inv. nr. 17062
- 125 vaas, aardewerk, 1915
oplegwerk in bruin en geel op
blauw-groen fond
h 24,5 Ø 12
gemerkt: ingekrast 16
inv. nr. 17063
- 126 vaas, aardewerk, 1922
plantmotieven in ringeloorwerk in
groen en bruin op zwart fond⁺
h 18,3 Ø 14,8
gemerkt: ingekrast 6M (?)
inv. nr. 17064
- 127 vaas, aardewerk, 1923
ringeloormotief in zwart, blauw en
groen op gelige ondergrond
h 25 Ø 17,4
niet gemerkt
inv. nr. 17065
- 128 schaal, aardewerk, 1925
gemengd groen, roze, blauw en paars
lusterglazuur
Ø 39,5
niet gemerkt
inv. nr. 17066
- 129 pot met deksel, aardewerk, 1927
roze, groen en geel met lusterglans
h 29,7 Ø 24,4
gemerkt: ingekrast Mobach/Utrecht
- inv. nr. 17067
- 130 kannetje, aardewerk, 1942
gedeeltelijk geglazuurd met grijs
tinglazuur
h 12 Ø 14,7
gemerkt: stempel MOBACH, UTRECHT,
ingekrast 874
inv. nr. 17068
- DE PORCELEYNE FLES, Delft
- 131 schaal, aardewerk, ca 1905
wijnrood lusterglazuur
h 9,1 Ø 31,1
gemerkt: stempel Porceleyne Fles
inv. nr. 3046
- 132 asbak, aardewerk, ca 1905 (?)
opschrift: B v H & VD; groen, oker-
geel en bruin op wit fond
l 15 br 10 h 4,5
gemerkt: in penseel merk Porceleyne
Fles
inv. nr. 8145
- 133 vaas, aardewerk, 1897
'Jacoba aardewerk', ingekraste de-
koratie, gedeeltelijk lusterglazuur
in grijze tinten
h 24,5 Ø 11
gemerkt: ingekrast merk Porceleyne
Fles, DC, A, N, B, in penseel 1, 7,
Bo, R 23
inv. nr. 9283
- 134 vaasje, aardewerk, 1897
'Jacoba aardewerk', ingekraste de-
koratie, gedeeltelijk lusterglazuur
in grijze tinten
h 13 Ø 8,2
gemerkt: ingekrast merk Porceleyne
Fles, A, D, C, in penseel 34 K, V,
2
inv. nr. 9284
- 135 vaasje, aardewerk, ca 1910
'nieuw delfts', decoratie in rood,
blauw, turquoise en grijs op witte
ondergrond
h 17,6 Ø 9,3
gemerkt: in penseel merk Porceleyne
Fles
inv. nr. 9285
- 136 wandbord, aardewerk, 1956
Delfts Blauw aardewerk, slangen
onder boom, op de achtergrond de
zon; in de rand het opschrift: Het
kwaad overheerst vaak doch overwint
nimmer, 1956
Ø 18,6
gemerkt: in penseel merk Porceleyne
Fles, JEH, 1860, CB
inv. nr. 12204

- 137 vaas, aardewerk + zinken vaas, 1897
'Jacoba-aardewerk', ingekraste de-
koratie, gedeeltelijk lusterglazuur
in grijze tinten
h 24,2 Ø 7,7
gemerkt: ingekrast merk Porceleyn
Fles, in penseel een driehoekje, S
inv. nr. 2457

PETRUS REGOUT, Maastricht

- 138 Melkbeker geboorte Beatrix, aardewerk,
1938
kleurig stempel op wit fond
h 10,3 Ø 7,8
gemerkt: stempel Regout, Maastricht,
MADE IN HOLLAND
inv. nr. 18611

- 138a P. Regout?, Maastricht
schenkan, aardewerk, begin 20ste
eeuw
gestileerd bloemmotief in groen op
wit fond
h 22 Ø 16,5
gemerkt: stempel LEA, MADE IN HOL-
LAND, Y, ingekrast liggende phoe-
nix, S, OTTT, †, 2
inv. nr. 14264

HAAGSE PLATEELBAKKERIJ, ROZENBURG

- 139 Th. Colenbrander
schotel, aardewerk, 1887
grillige decoratie in blauw, groen,
geel en bruin op lichte ondergrond
Ø 39
gemerkt: W v G, Den Haag, C
inv. nr. 6168

- 140 drie vazen met deksel, aardewerk,
1892
grillige decoratie in zwart en geel
op bruin fond
Ø 44
gemerkt: Rozenburg, Den Haag, H
205, JS (?)
inv. nr. 8566

- 141 grote vaas met deksel, aardewerk,
1888
grillige decoratie in geel, groen,
blauw, paars-rood en zwart
Ø 63
gemerkt: W v G, den Haag, O, . . . ,
pauw
inv. nr. 9100

- 142 schotel, aardewerk, 1897
zonsondergang met vliegende vogels
in bruin-paars, oranje, geel, groen
Ø 44
gemerkt: in penseel Rozenburg, den
Haag, ooievaar, K en een in vieren
gedeeld vierkant in een cirkel, 945

inv. nr. 9265

- 143 schotel, aardewerk, 1897
gestileerd bloemmotief in tinten
bruin, groen, blauw-groen, blauw en
zwart
Ø 39
gemerkt: in penseel Rozenburg, den
Haag, NK in een in vieren gedeeld
vierkant, ooievaar, 122
inv. nr. 9266

- 144 inktpot op twaalf-hoekig schaal-
tje met los inktpotje en deksel, aarde-
werk, ca 1900
beschilderd met vlinders en bloemen
in tinten groen en geel, rood,
blauw en paars
h 13 Ø 19,6
gemerkt: stempel Rozenburg, Den
Haag, nagenoeg weggevaagde letter
inv. nr. 9267

- 145 vaasje, aardewerk, ca 1890 (?)
Delfts Blauw aardewerk, gestileerd
bloemmotief in blauw op wit fond
h 11 Ø 9,1
gemerkt: in penseel Rozenburg, Den
Haag, F, F. v. D.
inv. nr. 9268

- 146 S. Schellink Jr
vaas, eierschaal-porselein, 1904
beschilderd met chrysanten in tin-
ten paars, groen, bruin en rood op
wit fond
h 21,4 Ø 9
gemerkt: stempel Rozenburg, den
Haag, ooievaar, kroon, vlag, in
vieren gedeeld vierkant 185, SJ
inv. nr. 9269

- 147 S. Schellink Jr
vaasje, eierschaal-porselein, 1903
beschilderd met chrysanten in geel,
oranje, bruin, groen en grijs op
wit fond
h 11 Ø 5,7
gemerkt: stempel Rozenburg, den
Haag, ooievaar, kroon, JS, drie
sterren in elkaar, vierkantje met
diagonaal, 961
inv. nr. 9770

- 148 kaststel, vijfdelig: 3 vazen met
deksel en 2 vazen zonder deksel,
aardewerk, 1891
beschilderd met grillig patroon in
donkerblauw, geel en lila op wit
fond
h 26 Ø 9; h 28,5 Ø 10,4
gemerkt: 3x: in penseel Rozenburg,
Den Haag, G, F, Blauwvoet, 559;
2x: in penseel Rozenburg, Den Haag,
F, F, Blauwvoet, 451

inv. nr. 10986

- 149 bonbonnière, eierschaal-porselein, 1905?
beschilderd met bloemen in tinten groen, geel, blauw en rood
h 9,6 Ø 12,5

gemerkt: stempel Rozenburg, den Haag, ooievaar, kroon, fakkel (?), in vieren gedeeld vierkant, 458, J
inv. nr. 12717

- 150 inktpot, aardewerk, 1900
beschilderd met gestileerde bloemmotieven in geel, zwart, groen en blauw op bruin fond
h 7,5 Ø 8,5
gemerkt: in penseel Rozenburg, den Haag, ooievaar, bij, in vieren gedeeld vierkant 1557
inv. nr. 17246

- 151 tegeltableau, 702 geglazuurde tegels van aardewerk gemonteerd op spaanplaat, ca 1905
gestileerde aronskelken in tinten bruin, geel, groen, blauw, oranje, paars, wit en grijs
h 419 br 406
gemerkt: Rozenburg, Den Haag, ooievaar en kroon
inv. nr. 13110

DE SPHINX, Maastricht

- 152 melkbeker geboorte Juliana, aardewerk, 1909
beschildering in geel, zwart, blauw en rood
h 10,4 Ø 7,4
gemerkt: stempel de Sphinx, Maastricht
inv. nr. 18616

- 152a tegeltableau, 20 geglazuurde tegels van aardewerk, 1941
voorstellende 's Rijks Munt te Utrecht aan drie voormalige adressen met onderschrift: Bem. Weerd O.Z. 31, Neude, Oude Gracht 76 en de jaartallen 1916 en 1941
h 130,5 br 99,5 (met lijst)
gemerkt: stempel SPHINX, made in Holland
inv. nr. 12351

DE VIER PADDESTOELEN, Utrecht

- 153 vaasje, aardewerk, ca 1922
dof wit glazuur
h 15,9 Ø 11,1
gemerkt: in penseel vier paddestoelen, Utrecht, Holland, W, 56
inv. nr. 2449

- 154 vaasje, aardewerk, ca 1922
glanzend wit, halfdekkend glazuur
h 9,7 Ø 6
gemerkt: in penseel vier paddestoelen, Utrecht, Holland, Z, 38
inv. nr. 2450

- 155 kom, aardewerk, ca 1922
lichtblauw glazuur met lichte stippen
h 8,7 Ø 21,2
gemerkt: in penseel vier paddestoelen, Utrecht, Holland, D, J (?)
inv. nr. 2451

- 156 vaasje, aardewerk, ca 1922
dof wit glazuur
h 10,9 Ø 12,2
gemerkt: in penseel vier paddestoelen, Utrecht, Holland, W, 47
inv. nr. 2452

- 157 grote vaas, aardewerk, ca 1922
glanzend wit glazuur
h 41,3 Ø 27,8
gemerkt: in penseel vier paddestoelen, Utrecht, Holland, U, H
inv. nr. 2453

- 158 vaasje, aardewerk, ca 1922
glanzend wit, halfdekkend glazuur
h 10,9 Ø 12,1
gemerkt: in penseel vier paddestoelen, Utrecht, Holland, P, 47
inv. nr. 2454

- 159 kom, aardewerk, ca 1922
oranje blokken en donkerrode strepen op beige fond
h 8,2 Ø 19,3
gemerkt: in penseel vier paddestoelen, Utrecht, Holland, B, 62
inv. nr. 2455

- 160 schaal, aardewerk, ca 1922
lichtblauw glazuur
h 6,5 Ø 29,5
gemerkt: in penseel vier paddestoelen, Utrecht, Holland, P, 61
inv. nr. 2456

- 161 Jan van Ham
schaaltje, aardewerk, 1930-35
roest-bruin glazuur met grijs-witte vlekken
Ø 22
gemerkt: in penseel twee vierkanten in elkaar, het binnenste in vieren gedeeld
inv. nr. 12646

PLATEELBAKKERIJ ZUID-HOLLAND, Gouda

- 162 bord, aardewerk, 1917
veelkleurig beschilderd met gesti-

leerd bloemmotief en opschrift:
Jaarbeurs Utrecht, 1917, Nijverheid,
Handel van 26 Februari tot 10 Maart
Ø 31,5
gemerkt: in penseel Ter Herinnering
Aan De Eerste Nederlandse Jaarbeurs,
gehouden te Utrecht van 26 Feb. tot
10 Maart, huisje, Zuid-Holland,
Gouda, ingekrast 1, ..., 4
inv. nr. 7164

163 bord, aardewerk, 1918
beschilderd in zwart, blauw, oranje
en bruin, kop van de Nederlandse
leeuw, met in zijn hand de staf van
de aesculaap, in de rand het op-
schrift: Tweede Nederlandsche Jaar-
beurs te Utrecht, 25 Febr. - 9 Mrt.
1918
Ø 24,9
gemerkt: in penseel 1165/0, huisje,
MN, Holland, Gouda, Y, 2, ingekrast
0165/0
inv. nr. 7165

164 bord, aardewerk, 1919
beschilderd met zeilschip voor op-
gaande zon in groen, oranje-bruin,
blauw, met het opschrift: Wie zee
houdt wint de reis; in de rand:
Derde Nederlandsche Jaarbeurs
Utrecht, 24 Febr. - 8 Mrt. 1919
Ø 26,2
gemerkt: in penseel Zuid-Holland,
huisje, Gouda, J. v. S., Y, 2, inge-
krast 0165/0
inv. nr. 7166

165 bord, aardewerk, 1920
beschilderd met fantastische archi-
tektuur en ornament in groen, blauw,
bruin, wit, zwart, opschrift: Vier-
de Nederlandsche Jaarbeurs Utrecht,
23 Febr. 1920 - 6 Mrt. 1920
Ø 26,2
gemerkt: in penseel 1165/25, huisje,
Gouda, Holland, v.s., ingekrast
0165/0
inv. nr. 7167

166 vaas met twee oren, aardewerk,
1910-25
gestileerd bladornament in pastel-
tinten op licht fond
h 40 Ø 16
gemerkt: MADE IN HOLLAND, huisje,
P/C (?), 5D
inv. nr. 8561

167 lange slanke vaas, aardewerk,
1910-25
gestileerd bloemmotief in pastel-
tinten op licht fond
h 43,8 Ø 10,1
gemerkt: in penseel Zuid-Holland,

huisje, Gouda, JK, ingekrast 318
inv. nr. 8606

168 Theo van Straaten, Piet Woerlee
vaas met twee oren, aardewerk,
1910-25
gestileerd bloemmotief in pastel-
tinten op licht fond
h 33,4 Ø 13,1
gemerkt: in penseel MADE in Zuid-
Holland, huisje, p.w., ingekrast
5010, F
inv. nr. 8607

169 Theo van Straaten, Cor Boer
kandelaar, aardewerk, 1910-25
gestileerd bloemmotief in pastel-
tinten op licht fond
h 28,3 Ø 12,5
gemerkt: in penseel Zuid-Holland,
C.B., huisje, Gouda
inv. nr. 8608

170 Theo van Straaten, Cor Boer
cachepot, aardewerk, 1910-25
gestileerd bloemmotief in pastel-
tinten op licht fond
h 13,7 Ø 19,7
gemerkt: in penseel Zuid-Holland,
Gouda, C.B., huisje, 427/383,
N.N. (?), ingekrast 427 1C (?)
inv. nr. 8638

171 bord, aardewerk, 1928
aambeeld, tang, hamer, letters
B.S.P.N.
24-28 Juli 1928 Jubileum tentoon-
stelling te Utrecht; in de rand:
BOND VAN SMEDENPATROONS IN NEDER-
LAND 1903-15 JULI-1928
Ø 21,7
gemerkt: Aangeboden aan Dr. J.P.
Fockema Andrae, Burgemeester van
Utrecht en Eere-voorzitter van het
Eere-comité. Bij de opening van de
tentoonstelling.
Plazuid, huisje, Gouda, Holland,
4, twee driehoekjes op elkaar
inv. nr. 10446

172 blaker, aardewerk, 1910-25
gestileerd bloemmotief in pastel-
tinten op licht fond
h 6,5 Ø 16
gemerkt: in penseel 0253, ND, huis-
je, Holland, 55 ingekrast 0253,
D(?)
inv. nr. 11185

173 schaalte op voet, aardewerk, 1910-
25
gestileerd bloemmotief in pastel-
tinten op licht fond
h 7,7 Ø 19,2
gemerkt: VIOLETTA, 750, huisje, AS,

- Holland, Gouda
inv. nr. 11789
- 174 vaasje met oor, aardewerk, 1910-25
gestileerd bloemmotief in pasteltinten op licht fond
h 12,5 Ø 10
gemerkt: in penseel MADE IN Zuid-Holland, P/B, huisje, I, Zuid-Holland
inv. nr. 13230
- 175 pot (deksel ontbreekt), aardewerk, 1900-25
veelkleurig beschilderd met gestileerd bloemmotief op licht bruinroze fond
h 9,2 Ø 14,9
gemerkt: in penseel MADE in Zuid-Holland, huisje, AC, ingekrast 124
inv. nr. 13233
- 176 asbak, aardewerk, 1910-25
veelkleurig beschilderd met gestileerd bloemmotief op grijs-groen fond
h 8,2 Ø 15,2
gemerkt: in penseel MADE in Zuid-Holland, huisje, LK, 451/280
inv. nr. 13234
- 177 klompje, aardewerk, 1910-25
veelkleurig beschilderd met gestileerd bloemmotief op grijs-roze fond
h 6,1 l 15,6 br 5,8
gemerkt: in penseel Made in Zuid-Holland, O.H., huisje, H
inv. nr. 13235
- 178 vaas, aardewerk, 1910-25
gestileerd bloemmotief in pasteltinten op licht fond
h 27,8 Ø 11,8
gemerkt: in penseel grotendeels onleesbaar, 92, OC, huisje, A.C., Zuid-Holland, ingekrast 92
inv. nr. 13663
- 179 vaas, aardewerk, 1900-25
veelkleurig beschilderd met gestileerd bloemmotief
h 35,5 Ø 18,6
gemerkt: in penseel 853, Gouda, huisje, Holland, ruit, y
inv. nr. 14245
- 180 vaas, aardewerk, 1900-25
veelkleurig beschilderd met gestileerd bloemmotief
h 32,2 Ø 19
gemerkt: in penseel 299, Gouda, W, huisje, Holland
inv. nr. 14246
- 181 bonbonnière met deksel, aardewerk, 1900-25
veelkleurig beschilderd met gestileerd bloemmotief
h 7,9 Ø 13,3
gemerkt: in penseel 119, Gouda, huisje, Holland, A, C
inv. nr. 14247
- 182 pendule, aardewerk, 1900-25
veelkleurig beschilderd met gestileerd bloemmotief
h 40,7 br 22,5 d 14
gemerkt: in penseel 656, Gouda, huisje, Holland, 281
inv. nr. 14248
- 183 vaasje, aardewerk, 1900-25
veelkleurig beschilderd met gestileerd bloemmotief
h 6,5 Ø 11,6
gemerkt: in penseel Zuid-Holland, Gouda, N.A. (?), huisjes, 235, ingekrast 235, L
inv. nr. 14249
- 184 hoge vaas, aardewerk, 1900-25
veelkleurig beschilderd met gestileerd bloemmotief
h 42,1 Ø 15
gemerkt: in penseel MADE in Zuid-Holland, huisje, R, ingekrast 88
inv. nr. 14250
- 185 inktstel, aardewerk, ca 1910
beschilderd in turquoise, blauw en geel op licht turquoise fond
h 7,8 l 23 br 14
gemerkt: in penseel Gouda, x, huisje, D^I (?), Holland, O, ingekrast K
inv. nr. 16119
- 186 vaas, aardewerk, 1900-25
veelkleurig beschilderd met gestileerd bloemmotief op licht bruinroze fond
h 52,5 Ø 17
gemerkt: in penseel MADE in Zuid-Holland, huisje, VM (?), ingekrast 161
inv. nr. 16580
- 187 J.W. v. Schaik
schaal, aardewerk, z.g. 'Rhodian'
h 8,4 Ø 25,7
gemerkt: in penseel Zuid-Holland, huisje, J.v.S., Gouda, SAMA (?), Y Z, ingekrast 1839, 319, g
inv. nr. 16594
- 188 vaasje, aardewerk, 1910-25
veelkleurig beschilderd met gestileerd bloemmotief op licht fond
h 14,2 Ø 9,4
gemerkt: in penseel Zuid-Holland, A, huisje, ER, Gouda, ingekrast 38

inv. nr. 17247

- 189 kandelaar, aardewerk, 1900-25
veelkleurig beschilderd met gesti-
leerd bloemmotief
h 27,8 Ø 12
gemerkt: in penseel MADE in Zuid-
Holland, huisje, AL, ingekrast 78
inv. nr. 17248
- 190 vaasje, aardewerk, 1900-25
veelkleurig beschilderd met gesti-
leerd bloemmotief
h 17,4 Ø 11
gemerkt: in penseel 135, E.A. GAME-
LIA, Gouda, Made in Zuid-Holland, B
inv. nr. 18168
- 191 melkkannetje, aardewerk, 1918
h 4,6 Ø 6,9
opschrift: Distributie melkkan, 1918
en bloemetje op licht fond
gemerkt: NARA (?), Gouda
inv. nr. 18609
- 192 fabriek/kunstenaar onbekend
vaas met twee oren, aardewerk, ?
groen glazuur (?)
h 36,5 Ø 27
gemerkt: stempel Mod., 71, 50,
sterretje, tekentje
inv. nr. 17853
- 193 fabriek/kunstenaar onbekend
tegeltabelau, 35 geglazuurde tegels,
aardewerk, 1918
in paars, groen, bruin, geel en
lichtgrijs een roeiboot op de golven
met roeier, vrouw en kind beschermd
door een engel; in de rand de wapens
van stad en provincie Utrecht en
twee monogrammen LMN, opschrift: TER
HERINNERING AAN HET 25-JARIG BESTAAN
DER LEVENSVERZEKERING MAATSCHAPPIJ
NEERLANDIA, HET BESTUUR AANGEBODEN
DOOR HET PERSONEEL VAN BINNEN- EN
BUITENDIENST, 2 JANUARI 1918
h 116,3 br 78,1 (met lijst)
inv. nr. 2448

